

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 7 februari 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1939/40 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a avd.)

A. Utrikesdepartementet.

1:o) **Avlöningar.** I proposition (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1939/40 har Kungl. Maj:t, under återopande av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 4 januari 1939, föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 4—16) att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för utrikesdepartementet;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40;

dels ock till Utrikesdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 842,800 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft en inom andra kammaren av herr *N. Flyg m. fl.* väckt motion, nr 295, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att de 16,000 kronor, vilka äskas å b, c och d under punkt 6 i tredje huvudtitelns avlöningsstat för departementet måtte överföras till punkt 7, »rörligt tillägg», samt i samband därmed hemställa om närmare motivering för sagda äskanden.

I fråga om de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Departementschefen har inledningsvis framhållit, att den allmänna löne-regleringen för civilförvaltningen medför beträffande förevarande anslag en ökning med sammanlagt 130,000 kronor.

Departementschefen har vidare meddelat, att Kungl. Maj:t den 30 juni 1938 bemyndigade chefen för handelsdepartementet att tillkalla utredningsmän för att verkställa utredning och avgiva förslag angående vissa åtgärder till den svenska exportnäringens främjande. Det av ifrågavarande utredningsnämnd — 1938 års exportutredning — avgivna betänkandet innehåller åtskilliga förslag, vilkas genomförande nödvändiggör anslagsökningar under tredje huvudtiteln. Beträffande förevarande anslag innehåller berörda betänkande förslag om förstärkning av personalen vid utrikesdepartementets

handelsavdelning. Med hänsyn till den ständigt stigande arbetsbördan å avdelningen ävensom till det förhållandet, att vid ofta återkommande tillfällen en eller flera av avdelningens tjänstemän, särskilt dess högre befattningshavare, tidvis måste helt ställas utanför det löpande arbetet i och för uppdrag i samband med förhandlingar o. dyl., har departementschefen tillstyrkt ett av utredningen framlagt förslag om upprättandet av en ny byrå inom handelsavdelningen, bestående av en byråchefs- och en sekreterarebefattning inom respektive lönegraderna A 30 och A 21. Kostnaderna härför hava beräknats till 21,300 kronor.

I fråga om departementets pressbyrå, å vilken tjänstgöra en byråchef, två förste sekreterare, varav en på extra stat, en andre sekreterare samt i regel dessutom en attaché, har departementschefen funnit obestriddigt, att arbetet på byrån under de senaste åren i avsevärd grad ökats, främst till följd av de vidgade uppgifter på den utåtriktade upplysningstjänstens område, vilka numera åvila byrån. I syfte att tillgodose det nödvändiga behovet av ökad arbetskraft å pressbyrån har departementschefen föreslagit, att byrån tillföres ännu en tjänsteman med placering i lönegraden A 26. Förslaget skulle medföra en anslagsökning av 10,800 kronor.

Tidsförhållandena hava, framhåller departementschefen, medfört en synnerligen betydande ökning av arbetsbördan även på annat håll inom utrikesdepartementet. Svårigheter hava uppstått att få tillgänglig arbetskraft att räckta till. Behovet av arbetsförstärkning har med hänsyn till det utrikespolitiska läget mest gjort sig gällande i fråga om departementets politiska avdelning. Anställandet av ytterligare en förste sekreterare å ifrågavarande avdelning har synts departementschefen vara en trängande nödvändighet. Ifrågavarande behov av arbetskraft har departementschefen ansett kunna tillgodoses genom anvisande av lön åt en extra ordinarie tjänsteman i lönegraden Eo 26. Härav föranledd anslagsökning skulle uppgå till 8,900 kronor.

Departementschefen har i avseende å departementets för renskrift och liknande sysslor anställda personal funnit behov föreligga av höjning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m. Orsaken härtill ligger, framhåller departementschefen, i främsta rummet i den utomordentliga ökning av antalet ärenden berörande kontrollen över främlingars inresa till Sverige. Departementschefen har funnit sig av denna anledning böra föreslå en höjning av grundavlöningsposten med 29,000 kronor.

Departementschefen har slutligen föreslagit, att beteckningen å utrikesdepartementets personal- och administrativa avdelning hädanefter finge förkortas till »personalavdelning».

De av departementschefen nu framlagda förslagen skulle innebära en höjning av förevarande anslag med 192,800 kronor till 842,800 kronor.

Utskottet.

Vidkommande motionen II: 295 finner sig utskottet, under hänvisning till att utskottet i sitt denna dag avgivna utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för vissa tjänstemän vid utrikesförvalt-

ningen avstyrkt ett i motion II: 296 gjort yrkande om viss ändring i Kungl. Maj:ts förslag till lydelse av 50 § i civila avlöningsreglementet den 4 januari 1939, böra avstyrka jämväl den i nu förevarande motion gjorda framställningen.

Vad Kungl. Maj:t under ifrågavarande punkt i skilda avseenden föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för utrikesdepartementet:

Personalförteckning.

Befattning.

Lönegrad.

Tjänstemän å ordinarie stat:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

1 sändebud såsom kabinetssekreterare	B	3
4 utrikesråd såsom avdelningschefer	B	2
9 byråchefer	A	30
8 förste sekreterare	A	26
7 andre sekreterare	A	21
3 förste kanslister eller kanslister	}	A 16
		eller A 12.

B. Övrig personal.

1 kansliråd och chef för arkivet	A	30
1 kamrerare	A	26
1 förste arkivarie	A	24
1 andre arkivarie	A	21
1 revisor	A	21
9 kansliskrivare	A	11
16 kanslibiträden	A	7
1 förste expeditionsvakt	A	7
9 expeditionsvakter	A	5.

Tjänstemän å övergångsstat:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

1 legationsråd	A	30.
----------------------	---	-----

B. Övrig personal.

1 förste arkivarie	A	24.
--------------------------	---	-----

Extra ordinarie tjänstemän i lönegrad högre än den 20:e:

2 förste sekreterare	Eo	26.;
----------------------------	----	------

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 295 godkänna följande avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	Kronor.	30,000
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>		557,900
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>		22,600
4. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t		8,000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m.:	Kronor.	
a. Grundavlöningar m. m.	135,900	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	9,000	144,900
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:	Kronor.	
a. Representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena	20,000	
b. Representationsbidrag till kabinettsekreteraren	6,000	
c. Hyresbidrag till kabinettsekreteraren	4,000	
d. Representationsbidrag till chefen för pressbyrån	6,000	36,000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		43,400

Summa kronor 842,800.;

c) till *Utrikesdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 842,800 kronor.

2:o) **Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 16) och med erinran, att samma anslagsbelopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrikesdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 220,000 kronor.

B. Sveriges representation i utlandet.

3:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatsk och konsular personal m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 16—52) att

dels godkänna av departementschefen förordad förteckning över beskickningar och lönade konsulat;

dels godkänna av departementschefen förordad förteckning över diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket;

dels godkänna av departementschefen förordad stat för ortstillägg åt diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40;

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m. för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 3,154,200 kronor.

Departementschefen har inledningsvis erinrat om att den nettohöjning av förevarande anslag, som betingas av den allmänna löneregleringen för civilförvaltningen, utgör 201,700 kronor.

Departementschefen har vidare framhållit, att frågan om *lönereglering för utrikesrepresentationens tjänstemän* underkastats utredning genom särskilda sakkunniga, tillkallade jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 mars 1938. Sakkunnigas förslag, vilka föreligga i ett den 7 september 1938 avgivet betänkande, förutsätta i första hand ändringar i 50 § civila avlöningsreglementet, vilket betänkande underställts riksdagen i särskild proposition på föredragning av chefen för finansdepartementet. I nu förevarande sammanhang har departementschefen anmält de vid bifall till propositionen erforderliga förändringarna i avseende å det anslag, varom här är fråga.

Förändringarna innebära budgettekniskt sett, att anslagsposten till särskilda löneförmåner måste helt omregleras för att, i stället för hittillsvarande ortstillägg, extra ortstillägg m. m., omfatta de efter nya grunder konstruerade förmåner av ortstillägg, barnbidrag, utomeuropeiskt tillägg, chargé d'affaires-tillägg, bidrag för inköp av automobil, ersättning för hållande av automobil, förflyttningsbidrag samt språktillägg, som skulle tillkomma tjänstemännen i kraft av allmänna bestämmelser, varjämte även medel till prisutjämnings-tillägg, att bestämmas av Kungl. Maj:t, torde här anvisas. Den hittills under förevarande anslagspost upptagna förmånen av ersättning för uppvärmning och belysning, vilken ävenledes avses skola utgå efter nya grunder, torde, framhåller departementschefen, framdeles böra bestridas av statens allmänna fastighetsfond. Övriga förmåner enligt propositionen böra påföras andra anslag under huvudtiteln.

Vad först beträffar frågan om *ortstillägg* hava de sakkunniga ansett sig kunna urskilja vissa stora grupper av tjänstgöringsorter, inom vilka levnadskostnaderna för personer i utlandstjänstemännens ställning icke allt för mycket variera. Under hänvisning bland annat till indextal, som på grundval av uppgifter från beskickningar och konsulat sedan en följd av år utarbetats av socialstyrelsen för att tjäna till ledning vid fördelningen av extra ortstillägg, hava de sakkunniga framlagt en ortsgruppering, innehållande fyra ortsgrupper. På grundval av denna ortsgruppering hava de sakkunniga utarbetat

förslag till stater för ortstillägg, beträffande vilket förslag torde få hänvisas till sid. 26 och 27 i statsrådsprotokollet till tredje huvudtiteln.

Departementschefen har funnit ådagalagt, att ortstilläggen i den dyraste ortgruppen, Förenta staterna (i detta fall även Canada), av de sakkunniga beräknats något för snävt, och ansett erforderligt, att desamma justerades något uppåt. För bestridande av *ortstillägg*, för vilket ändamål de sakkunniga beräknat sammanlagt 1,207,000 kronor, skulle enligt departementschefens förslag erfordras för nu förefintliga befattningar 1,230,500 kronor.

Beträffande sändebudsbefattningen i Bern, för vilken ortstillägget beräknats under hänsynstagande till den omständigheten, att postens innehavare för närvarande innehar uppdrag som ständigt ombud hos Nationernas förbund, har departementschefen framhållit, att därest detta uppdrag skulle bortfalla eller uppdragets omfattning och därigenom de med detsamma förenade förmånerna skulle undergå en mera nämnvärd minskning, en omprövning av ortstilläggets storlek bör ske.

I avseende å *kanslisterna* omfattar den nuvarande organisationen 21 kanslistbefattningar, å staten uppförda som befattningar i antingen 16:e lönegraden (första kanslist) eller 12:e (kanslist) enligt den nuvarande löneplanens avdelning B. De sakkunniga hava föreslagit, att de två kanslistgraderna i stället för att såsom nu är fallet endast vara avsedda för att skilja mellan manliga och kvinnliga befattningshavare, gjordes till verkliga steg i befordringen. Den första anställningen skulle — fränsett undantagsfall — avse befattning i 12:e lönegraden, som kanslist, och befordran till förste kanslist, 16:e lönegraden, ske efter samma grunder som vid all annan befordran inom förvaltningen. De sakkunniga hava uppställt som mål en organisation omfattande 11 befattningar i lönegraden A 16 och 10 i lönegraden A 12.

Departementschefen har funnit de sakkunnigas förslag till viss omreglering av kanslistorganisationen i princip välbetänkt. Samtliga befattningar i lönegraden A 16 utöver 11 skulle enligt departementschefens mening i mån av avgång återbesättas med tjänstemän i lönegraden A 12 och de två slagen av befattningar i framtiden icke förbehållas för män respektive kvinnor. För ortstillägg borde för varje tjänstgöringsort fastställas ett högre och ett lägre belopp, med rätt för Kungl. Maj:t att anvisa högst 11 ortstillägg av den högre graden.

För att möjliggöra ett fullständigt utnyttjande av den befogenhet, som genom riksdagens beslut tillerkänts Kungl. Maj:t att omplacera befattningarna i lönegraden A 30 och därunder, syntes det departementschefen vara ofrånkomligt, att, i enlighet med vad sakkunniga förordat, anslagsmedlen till ortstillägg anvisas förslagsvis.

Departementschefen har framhållit, att vid bifall till förslaget om löne reglering för utrikesrepresentationen skulle för nu på stat uppförda befattningar erfordras: för *barnbidrag* 97,500 kronor, för *utomeuropeiskt tillägg* 168,000 kronor, för *chargé d'affairstillägg* 14,000 kronor, för *bidrag för in-*

köp av automobil 10,000 kronor, för ersättning för hållande av automobil 39,000 kronor, för förflyttningsbidrag 30,000 kronor, för språktillägg (åt kanslister) 8,000 kronor samt för prisutjämningsstillägg 90,000 kronor.

Kostnadsökningen för enbart löneregleringen skulle under nu förevarande anslag uppgå till 255,900 kronor.

Departementschefen övergår härefter att behandla vissa frågor om upp- rättande av nya befattningar.

Departementschefen har erinrat därom, att handelsattachéerna vid beskickningarna i Berlin, Paris och Washington år 1931 överfördes till den ordinarie staten för beskickningar och konsulat såsom handelsråd vid vederbörande beskickningar. Från och med budgetåret 1931/32 har från handelsattachéanslaget avlönats tvenne handelsattachéer, nämligen dels den i Spanien, vilken befattning på grund av rådande förhållanden efter hand kommit att få karaktär av en vanlig diplomatisk tjänst, dels ock en som huvudsakligen tagits i anspråk för marknadsundersökningar m. m. å avlägsna, hitintills mindre bearbetade marknader. Innehavaren av sistnämnda befattning placerades år 1938 i Venezuela och förordnades samtidigt att vara chargé d'affaires i Caracas.

Departementschefen har tillstyrkt ett av 1938 års exportutredning framlagt förslag, att sistberörda båda befattningar, vilka avlönas av handelsattachéanslaget, överföras till den ordinarie personalstaten. Förslaget i fråga, som tillstyrkts av kommerskollegium, skulle, framhåller departementschefen, te sig som en rationell åtgärd för att i organisatoriskt hänseende befästa resultatet av en sedan långt tid tillbaka pågående utveckling, vilken varit en naturlig följd av de kommersiella ärendenas alltmer framträdande betydelse inom utrikesförvaltningens ämbetsområde. Departementschefen föreslår alltså upprättande av två ordinarie befattningar i lönegraden A 30. Vad ortstilläggen beträffar skulle befattningshavaren i Spanien placeras i gruppen »alla övriga» med ett ortstillägg av 10,000 kronor. Med hänsyn till de dyra levnadsomkostnaderna i Venezuela har departementschefen föreslagit, att sistnämnda land hänföres till samma ortstilläggsgrupp som Nordamerika med ett ortstillägg för legationsråd, som uppgår till 20,000 kronor.

Departementschefen har till behandling upptagit ett av 1938 års exportutredning framlagt förslag om utvidgning av Sveriges representation i vissa främmande länder i syfte att främja den svenska exporten. De ökade svårigheter, som göra sig gällande på många av de större marknader, huvudsakligen på den europeiska kontinenten, där Sverige sedan gammalt haft betydande avsättning för sina produkter, hava medfört, framhålla de sakkunniga, att man frågat sig, huruvida icke på andra håll i världen låt vara mindre men någorlunda säkra och utvecklingsbara avsättningsområden för svensk produktion skulle kunna upparbetas. Man har därvid i första hand tänkt sig de transoceana marknaderna. De sakkunniga hava ifrågasatt, om icke orienterande marknadsundersökningar, effektivare än som nu sker, kun-

de organiseras i dylika mindre, ofta avlägset belägna länder. De sakkunniga hade i sådant syfte föreslagit, att ytterligare tre befattningar å extra stat uppfördes, två i lönegraden A 26 och en i lönegraden A 21.

Departementschefen har framhållit, att om det å ena sidan torde få anses påkallat — och detta icke minst av kostnadshänsyn — att vid igångsättandet av en sådan plan som den här avsedda framskrida med en viss försiktighet, förefaller det å andra sidan ändamålsenligt att redan från början inrikta aktionen på ett par olika potentiella marknader. Departementschefen har ansett sig böra tillstyrka förslaget genomförande tills vidare endast såvitt angår upprättande av poster på Nya Zeeland och vid beskickningen i Rio de Janeiro. Önskemålet att utsända en tjänsteman till Cuba och övriga västindiska öar finner departementschefen utan särskilt beslut av riksdagen och utan höjning av huvudtitelns anslag kunna tillgodoses under stundande budgetår med hänsyn till vissa inom utrikesrepresentationen påräkneliga förflyttningar. De nu ifrågasatta båda befattningarna har departementschefen ansett böra tills vidare uppföras som extra ordinarie, av vilka den ene skulle placeras i lönegraden Eo 26 såsom vicekonsul vid det olönade konsulatet i Wellington och den andre i lönegraden Eo 21 som andra legationssekreterare vid beskickningen i Rio de Janeiro. Ifråga om ortstillägg har Nya Zeeland ansetts böra jämföras med det brittiska moderlandet. För posten i Brasilien har föreslagits samma ortstillägg som för gruppen »övriga länder». Cuba har synts böra placeras i högsta ortgruppen.

Departementschefen har föreslagit, att det tidigare lönade konsulatet på Åland återupprättas. Härför erfordras inrättande å ordinarie stat av en befattning i lönegraden A 30.

Med förmälan att olika beskickningschefer anhållit, att medel måtte äskas för anställande av ytterligare kvalificerad arbetskraft vid respektive beskickningar har departementschefen, som ansett tillgången på arbetskraft i sekreterargraden otillräcklig, funnit sig av kostnadsskäl böra inskränka sig till att föreslå upprättande på ordinarie stat av en närmast för beskickningen i Berlin avsedd ny befattning i lönegraden A 21.

Departementschefen har erinrat därom, att man till vissa beskickningar med mer än ett verksamhetsland knutit en tjänsteman i mellangraderna, som formellt är legationsråd eller legationssekreterare vid beskickningen men vars huvudsakliga uppgift är att tjänstgöra som t. f. chargé d'affaires i annan huvudstad än där sändebudet har sin huvudsakliga förlägningsort. En dylik tjänsteman benämnes enligt internationell terminologi chargé d'affaires ad interim. Undantag härifrån utgör vår representant i Venezuela, vilken erhållit ställning som chargé d'affaires en pied och sålunda är självständig beskickningschef om ock i lägre ställning än sändebud. Departementschefen har nu föreslagit, att vid överförandet till ordinarie stat av den för närvarande i Caracas placerade befattningen innehavaren av densamma bör kvarstå som chargé d'affaires en pied och såsom sådan upptagas i förteckningen å beskickningar och lönade konsulat. Enligt vad en undersökning av olika på frågan inverkan faktorer givit vid handen, har det synts

departementschefen önskvärt, att även åt de nuvarande tillförordnade beskickningscheferna i Kaunas, Tallinn och Santiago de Chile gives ställning av chargés d'affaires en pied. Någon kostnadsfråga beröres icke härav.

Vid bifall till de av departementschefen under förevarande punkt framställda förslagen skulle på personalförteckningen tillkomma:

under rubriken tjänstemän å ordinarie stat tre befattningar i lönegraden A 30 (Mariehamn, Madrid, Caracas) samt en i lönegraden A 21 (Berlin); i motsvarighet till vad tidigare skett i fråga om tjänstemän i lönegraderna A 26 och A 21 synes departementschefen antalet legationsråd, handelsråd och konsuler böra uppgivas gemensamt, å andra sidan böra de helt rörliga befattningarna särskilt angivas;

under rubriken extra ordinarie tjänstemän i lönegrad högre än den 20:e (tidigare tjänstemän å extra stat) en befattning i lönegraden Eo 26 (Wellington) samt en i lönegraden Eo 21 (Rio de Janeiro); lämpligen synes departementschefen här samtliga befattningar i lönegrad under den 30:e böra angivas såsom helt rörliga.

Utskottet får erinra därom, att utskottet i särskilt utlåtande denna dag tillstyrkt Kungl. Maj:ts proposition angående löne reglering för vissa tjänstemän vid utrikesförvaltningen. Det ifrågasatta löne regleringsförslaget medför med avseende å förevarande anslag vissa förändringar, vilka budgettekniskt sett i huvudsak innebära en omreglering av anslagsposten till särskilda löne förmåner. Vad departementschefen därvid föreslagit beträffande såväl de nya ortstilläggens storleksordning och avvägning som beräkningen av de under berörda anslagspost ingående delposterna finner sig utskottet kunna tillstyrka. Ej heller har utskottet haft något att invända mot förslaget till omreglering av kanslistorganisationen.

Utskottet.

De nya befattningar, som föreslås inrättade i utrikesrepresentationen, synas övertygande motiverade med vad departementschefen i varje särskilt fall anfört, och tillstyrker utskottet följaktligen förslagen härom.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under nu förevarande punkt föreslagit har icke föranlett till någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande förteckning över beskickningar och lönade konsulat:

Förteckning

över beskickningar och lönade konsulat:

Beskickningar:

A. Under ledning av sändebud:

inom parentes angivas orter, där sändebud är ackrediterat men icke bosatt; asterisk betecknar, att t. f. chargé d'affaires stadigvarande tjänstgör på orten.

Statsutskottets utlåtande Nr 3.

EUROPA:

Berlin, Bern, Bryssel (Luxemburg), Budapest (Belgrad*), Bukarest (Sofia), Haag, Helsingfors, Köpenhamn, London, Madrid (Lissabon*), Moskva, Oslo, Paris, Prag, Riga, Rom, Warszawa.

ASIEN:

Ankara (Athen*), Shanghai, Teheran (Bagdad), Tokio (Bangkok).

AFRIKA:

Kairo.

AMERIKA:

Buenos Aires (Asuncion, Montevideo), Lima (Bogotá*, La Paz, Quito), Mexico (Guatemala, Havana, Managua, Panama, San José, San Salvador, Tegucigalpa), Rio de Janeiro, Washington.

B. Under ledning av chargé d'affaires en pied.

EUROPA:

Kaunas, Tallinn.

AMERIKA:

Caracas, Santiago de Chile.

Lönade konsulat:

(generalkonsulat — gk, konsulat — k, vicekonsulat — vk)

EUROPA:

Danzig k, Dublin k, Hamburg gk, London gk, Mariehamn k, Reykjavik gk, Rouen k.

ASIEN:

Calcutta gk.

AFRIKA:

Pretoria gk.

AMERIKA:

Chicago k, Minneapolis vk, Montreal gk, New York gk, San Francisco k.

AUSTRALIEN:

Sydney gk.;

b) godkända följande förteckning över diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket:

Personalförteckning.

Befattning.	Lönegrad
<i>Tjänstemän å ordinarie stat:</i>	
A. Placerade vid beskickning eller lönat konsulat:	
11 sändebud	B 3
15 sändebud	B 2
8 generalkonsuler	B 2
19 legationsråd, handelsråd eller konsuler	A 30
14 förste legationssekreterare eller vicekonsuler..	A 26
8 andre legationssekreterare eller andre vice-	
konsuler	A 21
20 förste kanslister eller kanslister	A 16
	} eller A 12.
B. Placerade enligt Kungl. Maj:ts beprövande:	
2 legationsråd, handelsråd eller konsuler	A 30.
<i>Extra ordinarie tjänstemän i lönegrad högre än den 20:e:</i>	
A. Placerade vid beskickning eller lönat konsulat:	
1 sändebud	B 2
1 legationsråd	Eo 30
B. Placerade enligt Kungl. Maj:ts beprövande:	
3 förste legationssekreterare eller vicekonsuler..	Eo 26
3 andre legationssekreterare eller andre vice-	
konsuler	Eo 21.;
c) godkänna följande stat för ortstillägg åt diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket:	

Stat för ortstillägg.

Placering	Ortstillägg Kronor.
<i>Sändebud (B 3, B 2).</i>	
Washington	60,000
London	50,000
Berlin, Paris	40,000
Moskva, Rom, Warszawa	25,000
Bryssel, Haag, Madrid, Ankara, Teheran	20,000
Helsingfors, Köpenhamn, Oslo	18,000
Bern, Budapest, Bukarest, Prag, Riga, Buenos Aires, Kairo, Lima, Mexico, Rio de Janeiro, Shanghai, Tokio	15,000.
<i>Generalkonsuler (B 2).</i>	
New York	33,000
London	24,000
Montreal	17,000
Hamburg, Calcutta, Pretoria, Sydney	15,000
Reykjavik	7,000.

Statsutskottets utlåtande Nr 3.

Legationsråd, handelsråd, konsulter (A 30, Eo 30).

Förste legationssekreterare, vicekonsuler (A 26, Eo 26).

Andre legationssekreterare, andre vicekonsuler (A 21, Eo 21).

Placering.	Ortstillägg K r o n o r					
	Leg.-råd.	Handels- råd, kon- suler.	Förste leg.-sekr.	Vice- konsuler.	Andre leg.-sekr.	Andre vice- kons.
Nordamerikas Förenta stater, Canada, Cuba, Venezuela..	20,000	17,000	14,000	13,000	12,000	11,000
Storbritannien, Irland, Brittiska dominions och besittningar utom Canada, Iran, Turkiet..	18,000	15,000	13,000	12,000	11,000	10,000
Övriga länder utom nedan angivna ..	10,000	8,000	7,000	6,000	6,000	5,000
Danmark, Estland, Finland, Lettland, Norge, Portugal, Frankrike: Rouen	8,000	6,000	6,000	5,000	5,000	5,000

Förste kanslist, kanslist (A 16, Eo 16, A 12, Eo 12).

Placering.	Ortstillägg K r o n o r	
	A	B
Generalkonsulaten i New York och Calcutta	9,500	7,500
Nordamerikas Förenta stater utom New York, Canada, Cuba, Venezuela	8,000	6,500
Storbritannien, Irland, Brittiska dominions och besittningar utom Brittiska Indien och Canada, Iran, Turkiet....	7,000	5,000
Övriga länder utom nedan angivna....	4,000	2,500
Danmark, Estland, Finland, Lettland, Norge, Portugal, Frankrike: Rouen..	3,000	1,500

d) godkänna följande avlöningsstat för diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

	Kronor.
1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	1,155,000
2. Expektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	75,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m.:	

	Kronor.	Kronor.
a. Grundavlöningar m. m.	78,000	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., förslagsvis	7,200	85,200
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:		
a. Ortstillägg, förslagsvis	1,290,500	
b. Barnbidrag, förslagsvis	100,000	
c. Utomeuropeiskt tillägg, förslags- vis	181,000	
d. Chargé d'affairestillägg, för- slagsvis	16,000	
e. Bidrag för inköp av automobil, förslagsvis	10,000	
f. Ersättning för hållande av auto- mobil, förslagsvis	39,000	
g. Förflyttningsbidrag, förslags- vis	30,000	
h. Språktillägg, förslagsvis	8,000	
i. Prisutjämningsstillägg	90,000	1,764,500
5. Rörligt tillägg, förslagsvis		74,500

Summa kronor 3,154,200.;

e) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplom-
matisk och konsulär personal m. m.* för budgetåret 1939/40
anvisa ett förslagsanslag av 3,154,200 kronor.

4:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer.** Kungl. Maj:t
har föreslagit riksdagen (punkt 4, sid. 52—54) att
dels godkänna av departementschefen förordad stat för ortstillägg åt at-
tachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40;
dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för attachéer,
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40;
dels ock till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer* för bud-
getåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 155,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår upp-
fört ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

Departementschefen har funnit en omreglering lämpligen böra äga rum
såvitt angår det ifrågavarande anslagets beteckning och reglerna för dess
användning, så att i dessa avseenden bättre överensstämmelse uppnås med
vad som gäller för avlöningsanslagen till utrikesförvaltningens ordinarie
diplomatiska och konsulära tjänster. En ändring av anslaget från reserva-
tions- till förslagsanslag förutsätter emellertid, framhåller departementsche-
fen, sådana bestämmelser för anslagets användning, att samma garantier i
fråga om begränsning av antalet tjänster samt till desamma utgående avlö-
ningar erhållas som å vanliga avlöningsanslag.

I fråga om anslagets beräkning har departementschefen framhållit, att de för närvarande utgående attachéarvodena motsvara en årlig utgiftssumma av 110,000 kronor, av vilket belopp hälften eller 55,000 kronor åtgår till löner och den återstående hälften till ortstillägg. Då den ifrågasatta löneregleringen för den icke-ordinarie personalen medför en uppräknig av anslaget med 20,000 kronor, föreslås att ett belopp av 75,000 kronor anvisas såsom en begränsad anslagspost till grundavlönningar m. m.

Vad ortstilläggen beträffar har departementschefen ansett, att å ena sidan en stat för dylika tillägg bör underställas riksdagen men å den andra medelansvisningen för ändamålet ske i form av en förslagsvis beräknad post, på det att en av tjänstehänsyn påkallad förflyttning av viss attachébefattning från billigare till dyrare ort ej må försvåras eller omöjliggöras av bristande tillgång till avlöningsmedel. Den ifrågasatta staten för ortstillägg har utarbetats efter i huvudsak samma principer, som varit vägledande för utrikesdepartementets lönesakkunniges motsvarande beräkningar. Den erforderliga anslagsposten till särskilda löneförmåner (ortstillägg) har av departementschefen beräknats till 74,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har icke ansett sig böra framställa någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag om ändring av förevarande anslag från reservations- till förslagsanslag, liksom ej heller mot det framlagda förslaget till stat för ortstillägg. Då utskottet jämväl i övrigt tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för ortstillägg åt attachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Placering.	Stat för ortstillägg.	Kronor.
Samtliga länder utom Europa	8,000
Sovjetunionen	6,000
Storbritannien, Irland	5,000
Samtliga övriga länder i Europa utom nedan angivna		4,000
Danmark, Estland, Finland, Lettland, Norge	2,500.;

b) godkänna följande avlöningsstat för attachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal		
m. m.:		
a. Grundavlönningar m. m.	75,000	Kronor. Kronor.
b. Avlöningsförhöjningar m. m. förslagsvis	
1,000	76,000	
2. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän (ortstillägg), förslagsvis ..		74,000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	5,000

Summa kronor 155,000.;

c) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 155,000 kronor.

5:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, sid. 54—56) att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för pressattachéer;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för pressattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40;

dels ock till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 134,200 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 102,100 kronor.

Med hänsyn till den allmänna löneregleringen har anslaget för nästa budgetår ansetts böra höjas med 32,100 kronor.

Enligt av chefen för finansdepartementet föreslagna allmänna regler för avlöningsanslagens uppställning har departementschefen beträffande förevarande anslag förelagt riksdagen en förteckning över tjänstemän i lönegrad högre än den 20:e, å vilken förteckning upptagits fem befattningar i lönegraden Eo 26 (pressattachéer).

Utskottet, som tillstyrker den av Kungl. Maj:t framlagda personalförteckningen för pressattachéer och ej heller haft något att erinra mot beräkningen av förevarande anslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för pressattachéer:

Befattning.	Personalförteckning.	Lönegrad
5 pressattachéer	Eo 26.;

b) godkänna följande avlöningsstat för pressattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

	Avlöningsstat.	Kronor.
1.	Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	26,500
2.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m.:	
	a. Grundavlöningar m. m.	44,600
	b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	3,900
		48,500
3.	Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän (ortstillägg), <i>förslagsvis</i>	56,200
4.	Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3,000

Summa kronor 134,200.;

c) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 134,200 kronor.

6:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 56—58) att till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden* för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 560,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 360,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att arbetsbördan för utrikesförvaltningens organ nödvändiggjort en väsentlig utökning av den för renskrift och därmed jämställda sysslor anställda personalen. Med utgångspunkt från ett vid innevarande budgetårs början föreliggande till 410,000 kronor beräknat årligt anslagsbehov har departementschefen ansett en höjning av nämnda belopp med 50,000 kronor vara oundgängligen nödvändig. Den definitiva avskrivningen av systemet att bokföra de på avlöningsanslagen belöpande kursförlusterna har nödvändiggjort en ytterligare höjning av anslaget med 100,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden* för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 560,000 kronor.

7:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, sid. 58 och 59) att till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte* för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 100,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit en höjning av anslaget med 20,000 kronor i syfte att bereda sändebuden möjlighet att i viss utsträckning taga beskickningarnas vaktbetjänte i anspråk för mera personliga tjänster, vilket förslag ingår som ett led i den plan för lönerreglering för utrikesrepresentationen, som förelagts riksdagen. För avlösning av anslaget till reglering av vissa kursförluster erfordras ytterligare 30,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker departementschefens förslag under förevarande punkt och icke funnit anledning till erinran mot den begärda medelsanvisningen, hemställer,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte* för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

8:o) **Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, sid. 59 och 60) att till Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 115,000 kronor.

Under rubriken kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 95,000 kronor för bestridande av hyra, uppvärmning och belysning m. m. för de lönade konsulatens kanslilokaler.

För det kommande budgetåret har räknats med ett medelsbehov för de lönade konsulatens räkning av omkring 105,000 kronor. Enligt gällande ordning skola beskickningscheferna i princip själva bekosta kanslilokaler, i den mån icke sådana äro upplåtna inom staten tillhöriga fastigheter. Utrikesdepartementets lönesakkunniga hava föreslagit, att för sändebudens räkning skulle på statens bekostnad förhyras lägenheter, vilka skulle bereda rum för såväl bostad som kanslilokal. Tjänstemän i mellangraderna skulle emellertid åtnjuta en dylik naturaförmån endast i undantagsfall, och ett tillgodoseende av den av sakkunniga förordade principen förutsätter således, att särskilda bidrag till kanslikostnader utgå till legationsråd och legationssekreterare i ställning av chargé d'affaires, vare sig en pied eller ad interim.

Departementschefen har tillstyrkt förslaget i fråga och har beräknat det härför erforderliga nya medelsbehovet till 10,000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker departementschefens förslag under förevarande punkt och ej heller haft något att erinra mot det begärda anslagsbeloppet, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän* för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 115,000 kronor.

9:o) **Ersättningar åt olönade konsuler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 60) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsuler* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

10:o) **Rese- och flyttningersättningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 60 och 61) att till Rese- och flyttningersättningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 265,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 250,000 kronor.

Anslagsökningen är beroende därpå, att den för befattningshavare, som tjänstgör i land utom Europa, utgående förmånen att erhålla bidrag till kostnaden för hemresa skulle enligt den ifrågasatta löneregleringen för utrikesrepresentationen utsträckas att omfatta jämväl kostnaderna för hemresa för befattningshavares hustru och barn under 19 år.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Rese- och flyttningersättning* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 265,000 kronor.

11:o) **Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 61) att till skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 260,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 225,000 kronor.

Enligt den ifrågasatta löneregleringen för utrikesrepresentationen skulle för samtliga sändebud, oavsett om de bebo ett staten tillhörigt beskickningshus eller en förhyrd bostad, anskaffas viss uppsättning av bohag för representationsändamål m. m. Utgifterna för möbelanskaffning under förevarande anslag skulle härigenom komma att ökas. Departementschefen har beräknat ökningen i fråga till 35,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag under denna punkt liksom ej heller mot den gjorda anslagsberäkningen, hemställer,

att riksdagen må till *Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 260,000 kronor.

12:o) **Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, sid. 61 och 62) att till Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 100,000 kronor.

Efter genomförande av den nya ordningen för möblering av sändebudens bostäder m. m. skulle det för ekiperingspenningar avsedda beloppet, som hittills bestritts från förevarande anslag, bortfalla.

Departementschefen har erinrat därom, att i propositionen angående löne-reglering för utrikesrepresentationen omnämndes ett förslag, att å riksstaten skulle anvisas ett särskilt anslag till gottgörelse för tillfälliga representationskostnader. De representationskostnader, som avsåges, skulle vara sådana, vilka uppstode vid alldeles särskilda tillfällen — exempelvis större jubileer av för Sverige och anställningslandet gemensamt intresse, officiella besök på anställningsorten av kungliga eller andra högtstående personer — och vilka måste anses väsentligen rubba de beräkningar, på vilka de ordinarie löneförmånerna vore grundade. Departementschefen har tillstyrkt förslaget här-om och hemställt, att för ändamålet måtte äskas 10,000 kronor. Icke minst av principiella skäl har det synts departementschefen lämpligt, att beloppet i fråga, vilket ju icke vore avsett att årligen fördelas i form av tillägg till löneförmåner utan för att, efter beslut av Kungl. Maj:t för varje särskilt fall, användas för bestridande av bidrag till särskilt angivna omkostnader, anvisas under förevarande anslag.

I anslutning till vad sålunda föreslagits har departementschefen beräknat anslaget till övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat enligt följande uppställning:

1. Telegram- och telefonkostnader, förslagsvis	kronor	90,000
2. Bidrag till tillfälliga representationskostnader	»	10,000
	Summa kronor	100,000.

Utskottet, som ansett sig icke böra framställa någon erinran mot att medel anvisas till gottgörelse för s. k. tillfälliga representationskostnader, vill emellertid framhålla, att utskottet förutsätter, att varsamhet iakttages i fråga om medlens användning.

Då utskottet ej haft något att erinra i övrigt mot beräkningen av förevarande anslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

C. Internationella byråer m. m.

13:o) **Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, sid. 62 och 63) att för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 560,000 kronor.

Förbundets utgiftsbudget för år 1938 slutade på ett belopp av 32,273,251 schweiziska francs. Inkomstbudgeten för samma år fastställdes till ett belopp av 22,682,148:34 guldfrancs, varifrån emellertid ett belopp av

Utskottet.

1,875,394: 37 guldfrancs avgick, utgörande överskott från år 1936. Sveriges andel i det återstående beloppet utgjorde 423,490: 60 guldfrancs. Till gäldande därav beviljade 1938 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag ett förslagsanslag av 540,000 kronor.

Den av förbunds församlingen den 30 september 1938 vid dess nittonde ordinarie möte fastställda utgiftsbudgeten för år 1939 slutar på ett totalbelopp av 32,234,012 schweiziska francs. Inkomstbudgeten fastställdes samtidigt till 22,799,327: 18 guldfrancs. Sedan från år 1937 uppkommet överskott avgått, återstår ett belopp av 20,426,268: 41 guldfrancs, som skall erläggas av förbundsmedlemmarna.

Enligt fastställd skala för fördelningen av förbundets kostnader utgör Sveriges bidragskvot 19 enheter, motsvarande ett bidrag för år 1939 av 423,050: 70 guldfrancs. Detta utgör en minskning med 439: 90 guldfrancs i förhållande till bidraget för år 1938. Till täckande av denna utgift har departementschefen med hänsyn till nu gällande växelkurs beräknat ett belopp av 560,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot det för ändamålet beräknade beloppet, hemställer,

att riksdagen må för gäldande av *Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 560,000 kronor.

14:o) **Sveriges deltagande i internationella konferenser.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, sid. 63 och 64), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en minskning med 25,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för *Sveriges deltagande i internationella konferenser* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

15:o) **Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, sid. 64) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 5,000 kronor.

16:o) **Riksdagens interparlamentariska grupp.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, sid. 64 och 65) och under erinran, att samma belopp anvisats under innevarande budgetår för här ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för *Riksdagens interparlamentariska grupp* för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 18,000 kronor.

17:o) **Internationella flyktingekommitténs byrå i London.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, sid. 65 och 66) att till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för Internationella flyktingekommitténs byrå i London för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 7,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts beslut har Sverige varit representerat vid den internationella regeringskommitté för underlättande av flyktingars utvandring från Tyskland och Österrike, som på nordamerikanska regeringens initiativ under nästlidna sommar sammanträtt i Evian och London. Vid det senare av dessa sammanträden beslöts att för verksamhetens bedrivande organisera en till London förlagd permanent byrå, vars årsbudget enligt kommitténs beslut icke skall överskrida 10,000 pund sterling. Kostnaderna härför skola fördelas på de deltagande staterna i enlighet med de grunder, som gälla för fördelningen av kostnader för Nationernas förbund och den Internationella arbetsbyrån. Enligt en i anslutning härtill upprättad skala faller på Sveriges andel av förenämnda totala utgiftsbelopp 19/554, eller 343 pund sterling.

Med hänsyn till betydelsen jämväl för vårt land av ifrågavarande flyktingeproblem samt angelägenheten av att problemet vinner sin lösning genom internationellt samarbete anser departementschefen att jämväl i fortsättningen Sverige icke bör undandraga sig att delta i kommitténs arbete och lämna stöd åt den i enlighet med kommitténs förslag upprättade byrån. Departementschefen har icke funnit anledning till erinran mot utgiftsstaten eller den för kostnadsfördelningen valda grunden.

Byråns räkenskapsår löper från och med den 15 augusti. Sedan byrån hemställt, att det första räkenskapsårets bidrag snarast måtte inbetalas, har Kungl. Maj:t den 2 december 1938 beslutat, att Sveriges bidrag för det första räkenskapsåret skall utgå av förslagsanslaget 1938/39 XII Oförutsedda utgifter med i svenskt mynt kronor 6,661:06.

Departementschefen har i anslutning härtill hemställt, att ett förslagsanslag av 7,000 kronor måtte för nästa budgetår beräknas för ändamålet.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att medel anvisas för bestridande av här ifrågavarande kostnader. Då det för ändamålet beräknade beloppet ej heller givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för *Internationella flyktingekommitténs byrå i London* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 7,000 kronor.

D. Diverse.

18:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till statens allmänna fastighetsfond (punkt 18, sid. 66 och 67) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket härmed

anmäles.

19:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 19, sid. 67) och under erinran, att i riksstaten för innevarande budgetår uppförts anslag för ifrågavarande ändamål med samma belopp som det nu äskade, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

20:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslands-svenskar.** Kungl. Maj:t har föreslagits riksdagen (punkt 20, sid. 67 och 68) att till Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslands-svenskar för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

Understödsnämnden för rysslandssvenskar har i en den 28 november 1938 dagtecknad, till Konungen ställd skrivelse hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till förstärkning av avkastningen av understödsfonden även för budgetåret 1939/40 anvisa ett belopp av 50,000 kronor. Nämnden har därvid lämnat en redogörelse för dispositionen av de medel, som för innevarande budgetår stå till förfogande, nämligen dels avkastningen av fonden, 74,400 kronor, dels ifrågavarande anslag, 50,000 kronor, eller sammanlagt 124,400 kronor. Av detta belopp beräknas 109,550 kronor komma att tagas i anspråk för månadsunderstöd åt 124 personer, representerande 203 familjemedlemmar, medan återstående 14,850 kronor avses skola åtgå för tillfälliga understöd m. m. och hjälp för påbörjande av förvärvsverksamhet.

I sin ovanberörda skrivelse har understödsnämnden liksom tidigare framhållit knappheten i tillgängliga medel i förhållande till understödsbehovet och de svårigheter, som därav vållats, samt att dessa svårigheter ytterligare ökats på grund av vissa i skrivelsen angivna förhållanden. Ökningen i hjälpbehovet, som föranletts av orsaker, som ej lära hava varit förutsedda vid på sin tid skedd avmätning av statsverkets bidrag till behövande rysslandssvenskar, skulle, enligt nämndens mening, motivera ökat anslag för dessa, men med hänvisning till vad som tidigare förekommit i riksdagen i samband med beviljande av anslag för ändamålet, har nämnden funnit frågan om anslagsbeloppets storlek definitivt avgjord.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

Med hänsyn icke minst till riksdagens av understödsnämnden åberopade uttalande, att genom 1936 års beslut om anvisande av 50,000 kronor till förstärkning av fondens avkastning frågan om det maximibelopp, varmed bidrag till nu ifrågavarande hjälpverksamhet från statens sida framdeles skulle utgå, finge anses definitivt avgjord, torde denna fråga nu kunna lämnas å sido. Då emellertid å andra sidan av nämndens skrivelse synes framgå, att storleken av det sammanlagda belopp, som under detta budgetår står till nämndens förfogande, knappast för närvarande lämnar möjlighet att bedriva hjälpverksamheten i fullt den utsträckning, att anlita de av den allmänna fattigvården för rysslandssvenskarnas vidkommande kan alldeles undvikas, lärer förstärkningsanslagets nuvarande belopp, 50,000 kronor, tills vidare ej heller kunna sänkas.

Mot Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har utskottet icke funnit *Utskottet.* anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

21:o) **Understödsnämnden för rysslandssvenskar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 68 och 69) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till bestridande av kostnaderna för *Understödsnämnden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 7,000 kronor.

22:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, sid. 69 och 70) att till Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 130,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är för här avsedda ändamål uppfört ett anslag av 100,000 kronor.

Upplysningsnämnden har i en till departementschefen ingiven framställning föreslagit en höjning av här förevarande anslag från 100,000 kronor till 160,000 kronor. Nämnden har härmed avsett att bereda möjlighet för vidtagandet av sådana åtgärder som utgivande av en svensk årsbok på franska eller spanska, avsedd att utgöra en motsvarighet till den årsbok på engelska, som sedan en följd av år publiceras av utrikesdepartementets pressbyrå och som under innevarande år utkommer i en tysk upplaga, upprättandet av ett svenskt institut vid universitetet i Tartu, inköp av litteratur om Sverige på främmande språk för utdelning till vissa kategorier studieintresserade utlänningar och för uppmuntran av författare av dylik litteratur, anskaffande av en Sverige-film för visning i utlandet, anslag till specialkurser

för amerikanska studerande, inköp av handbibliotek åt universitetslektorer i svenska språket i utlandet, ökad medelsanvisning för understöd åt dessa m. m.

Departementschefen har ansett sig icke beredd att föreslå en så betydande höjning av anslaget, som den vilken äskats av upplysningsnämnden. Vad bland annat beträffar upprättandet av ett svenskt institut i Tartu, såsom av nämnden föreslagits, kunna, framhåller departementschefen, under nästa budgetår blott förberedande åtgärder vidtagas. Det har syntts departementschefen för övrigt lämpligt, att kostnaderna även för vissa andra av nämnden föreslagna åtgärder fördelas över flera budgetår. Med hänsyn härtill har departementschefen ansett, att höjningen av här förevarande anslag bör begränsas till 30,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den av departementschefen verkställda beräkningen av förevarande anslag, hemställer,

att riksdagen må till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 130,000 kronor.

23:o) **Bidrag till utgivande av tidskriften »Le Nord».** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, sid. 70) att till Bidrag till utgivande av tidskriften »Le Nord» för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 6,000 kronor.

Departementschefen har meddelat, att efter överläggningar med danska, finska, isländska och norska regeringarna har under fjolåret börjat utgivas en gemensam nordisk tidskrift med titeln »Le Nord», vilken innehåller artiklar på engelska, franska och tyska och som har till uppgift att till utlandet sprida kännedom om opinionen i de nordiska länderna, om de olika regeringarnas politik i internationella frågor samt om de nordiska ländernas insatser på allmänna kulturella områden. Kungl. Maj:t har den 3 juni 1938 såsom bidrag från svensk sida till tidskriftens utgivande anvisat ett belopp av 6,000 kronor, att utgå av tredje huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter.

För att i vad på Sverige ankommer möjliggöra tidskriftens fortsatta utgivande har departementschefen ansett, att ett anslag av 6,000 kronor för budgetåret 1939/40 borde anvisas för ändamålet.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till utgivande av tidskriften »Le Nord»* för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 6,000 kronor.

24:o) **Upplysningsarbete för freden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, sid. 70 och 71) att till Upplysningsarbete för freden för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 30,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 30,000 kronor.

Detta anslag har av Kungl. Maj:t fördelats sålunda, att 4,800 kronor ställts till ministrernas för utrikes ärendena förfogande för att enligt av honom fastställda grunder utanordnas såsom stipendier åt studerande vid universiteten i Uppsala och Lund samt högskolorna i Stockholm och Göteborg för studier av Nationernas förbunds organisation och verksamhet eller för beivrande av de föreläsningskurser i internationellrättsliga spörsmål, som under juli och augusti månader 1938 anordnades vid den internationella folkrättsakademien i Haag. Av nämnda anslag har vidare Nordiska föreningen mellanfolkligt samarbete för fred tilldelats 13,600 kronor, Svenska föreningen för Nationernas förbund 4,000 kronor, Svenska sektionen av internationella kvinnoförbundet för fred och frihet 4,000 kronor, Svenska skolornas fredsförening 1,000 kronor, Sveriges akademiska förening för Nationernas förbund 850 kronor, Sveriges godtemplares ungdomsförbund och Svenska rikskommittén av Ungdomens världskongress gemensamt 1,250 kronor samt den internationella fredsbyrån i Genève 500 kronor.

Departementschefen har i fråga om beräkningen av anslaget för nästa budgetår uttalat, att anledning icke syntes honom föreligga att vidtaga någon ändring beträffande beloppet, rörande vilket jämväl i år framställningar gjorts från olika inom freds rörelsen verksamma organisationer.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ett anslag av 30,000 kronor för nästa budgetår till upplysningsarbete för freden.

Utskottet.

Beträffande användningen av anslaget torde det böra liksom hittills ankomma på Kungl. Maj:t att fördela de anvisade medlen efter i huvudsak samma grunder, som vunnit tillämpning vid fördelningen av anslaget för budgetåret 1938/39. Dock vill utskottet som sin mening framhålla, att särskilt sådana sammanslutningar böra erhålla understöd, vilka i vårt land vilja sprida upplysning om fredsarbetets mål och medel eller hava till uppgift att samarbeta med motsvarande organisationer i utlandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Upplysningsarbete för freden* för budgetåret 1939/40 anvisa ett anslag av 30,000 kronor.

25:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Extra utgifter.** I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 25 och 26, sid. 71) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1939/40 anvisa

a) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 5,000 kronor;

b) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 35,000 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för avrundning av huvudtitelns slutsumma.

26:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Barntillägg.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för budgetåret 1939/40 för täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst och till barntillägg (punkterna 27 och 28, sid. 71 och 72) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 7 februari 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar *Gränebo, Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Svensson* i Kompermåla, *Andersson* i Fältenborg, *Nilsson* i Landeryd, *Bergström, Ström* i Lidköping, *Andrén, Lindström, Larsson* i Varberg och *von Heland*; samt
från andra kammaren: herrar *Råstock, Magnusson* i Skövde, *Törnkvist, Svensson* i Grönvik, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästhol, *Närlinge, Ward, Weijne, Åqvist, Bergström* och *Lundberg*.
